

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0820U100184

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-09-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мамоян Сергій Чолоевич
2. Mamoian Sergiy Choloevich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Гуманітарні науки. Історія та археологія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 28-08-2020

Спеціальність за освітою: Міжнародні відносини

Місце роботи здобувача: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 17.051.009

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.81.03, 03.01.09

Тема дисертації:

1. Реформи фінансової системи другої половини XIX – початку XX століття в Російській імперії: історіографія
2. Reforms of the financial system in the second half of the 19th – at the beginning of the 20th century in the Russian Empire: historiography

Реферат:

1. Об'єктом історіографічного узагальнення є основні групи історіографічних джерел з історії реформ фінансової системи, накопичених як у дорадянський, радянський, так і сучасний історіографічні періоди. Предметом дослідження є процес формування й примноження наукових знань про реформи фінансової системи, що відбувалися у другій половині XIX – на початку XX ст. в Російській імперії. Мета роботи: здійснити комплексний аналіз основних періодів, особливостей і тенденцій розвитку наукових праць, присвячених реформуванню фінансової системи Російської імперії у другій половині XIX – на початку XX ст.

Результати дослідження: у дисертації узагальнено процес формування історичних знань про розроблення й обговорення, особливості практики реалізації та наслідки для суспільства реформ фінансової системи другої половини XIX – початку XX ст. у Російській імперії. Це узагальнює історіографічне дослідження секторів банківського і кредитного, бюджетного, касового та фінансового контролю, грошового сектору, як невід’ємних складників фінансової системи. Обґрунтовано новий підхід до сприйняття реформ, згідно якого, їх не варто спрощено визначати лише початком 1860-х рр., адже тоді їх лише започаткували, а тривали вони аж до початку XX ст. Доведено, що звужений підхід до сприйняття реформ фінансової системи, запроваджений радянськими істориками, як то орієнтація на одну ключову дату «фінансова реформа 1860 р.» (відштовхуючись лише від банківської), став на заваді всебічному дослідженню та системному і комплексному підходу, не сприяв глибшому вивченню реформаційних заходів, які стосувалися фінансової системи в Російській імперії у другій половині XIX – початку XX ст. загалом. Окремо визначені складники кожної із ключових реформ фінансової системи. Показано, що реформи фінансової системи другої половини XIX – початку XX ст. у Російській імперії досить повноцінно висвітлені протягом трьох історичних періодів: дорадянського (друга половина XIX ст.–1921 р.), радянського (1920-і–1980-і роки) та сучасного (від початку 1990-х рр. і до сьогодні). Доведено, що історична періодизація та історіографічна не збігаються, адже історіографічна як обмежена, так і водночас спричинена появою праць, присвячених тій чи тій тематиці. Розглянуто найновіші різноманітні джерела, які ще не підлягали історіографічному аналізу і синтезу, розкрито їхнє значення для переосмислення оцінок окреслених реформ. У дисертації виокремлено питання, перспектива розроблення яких дослідниками може бути продуктивною. Сфера використання: результати цього дослідження можуть бути використані при підготовці узагальнюючих студій з розвитку історіографії, при розробленні лекційних, практичних занять зі спецкурсів як з історії України, так і Російської імперії для студентів закладів вищої освіти, учнів середньо освітніх навчальних закладів.

2. The object of historiographic generalization is the main groups of historiographic sources on the history of reforms of the financial system, accumulated both in the pre-Soviet, Soviet, and modern historiographic periods. The subject of the research is the process of formation and augmentation of scientific knowledge about the reforms of the financial system that took place in the second half of the XIX - early XX centuries in the Russian Empire. Purpose of the work is to carry out a comprehensive analysis of the main periods, features and trends in the development of scientific works devoted to the reform of the financial system of the Russian Empire in the second half of the XIX – early XX century. Results of the study: the thesis generalizes the process of formation of historical knowledge about the development and discussion, the peculiarities of implementation of the financial reforms in the second half of the 19th – at the beginning of the 20th century in the Russian Empire and its societal consequences. This is a generalized historiographical study of the sectors of a banking and credit, budget, cash and financial control, the monetary sector as integral components of the financial system. A new approach to the understanding of the reforms is substantiated, according to which they should not be identified only in the early 1860s, as they were only initiated at that time and lasted until the early 20th century. It is proved that a narrowed approach to the understanding of the financial reforms introduced by Soviet historians, such as the focus on one key date «the financial reform of 1860», starting only from the banking one, hindered a comprehensive study and a system and complex approach, did not contribute to a considerable research of reform measures related to the financial system of the Russian Empire in the second half of the 19th – at the beginning of the 20th century in general. The components of each of the key reforms of the financial system are identified separately. It is shown that the reforms of the financial system in the second half of the 19th – at the beginning of the 20th century in the Russian Empire are quite fully covered during three historical periods: pre-Soviet (the second half of the 19th century – 1921), Soviet (1920s – 1980s) and modern (from the early 1990s to the present). It is proved that historical and historiographical periodization do not coincide, because historiographical one is both limited and at the same time caused by the introduction of studies devoted to certain topics. The latest various sources, which have not been subjected to a historiographical analysis and synthesis, are considered, and their significance for rethinking the assessments of the outlined reforms is shown. The thesis highlights issues that are perspective for further fruitful research. Scope of use: the results of this study can be used in the preparation of generalizing studies on

the development of historiography, in the development of lectures, practical classes from special courses both in the history of Ukraine and the Russian Empire for students of higher educational institutions, students of secondary educational institutions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шаравара Тамара Олексіївна

2. Sharavara Tamara O.

Кваліфікація: 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орлик Світлана Владиславівна

2. Orlyk Svitlana V.

Кваліфікація: 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пасічник Наталя Олексіївна

2. Pasichnik Natalia

Кваліфікація: 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Турченко Галина Федорівна

2. Turchenko Galina

Кваліфікація: 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Каганов Юрій Олегович

2. Kaganov Yuriy O.

Кваліфікація: 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мільчев Володимир Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мільчев Володимир Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.